

Tieslietu ministrija

NĪN atceļšana primārajam mājoklim

Aldis Bukšs
Ministru prezidenta biedra,
tieslietu ministra biroja vadītājs

Tieslietu ministrija

UZ TO AICINĀM JAU VAIRĀK KĀ GADU

25.07.2019 NPPAK pirmo reizi iepazīstinām ar likumprojektiem, t.sk. aprēķiniem

14.01.2020 nodoti sabiedriskajai apspriešanai

05.03.2020 izsludināti VSS

09.06.2020 saskaņošanas sanāksme

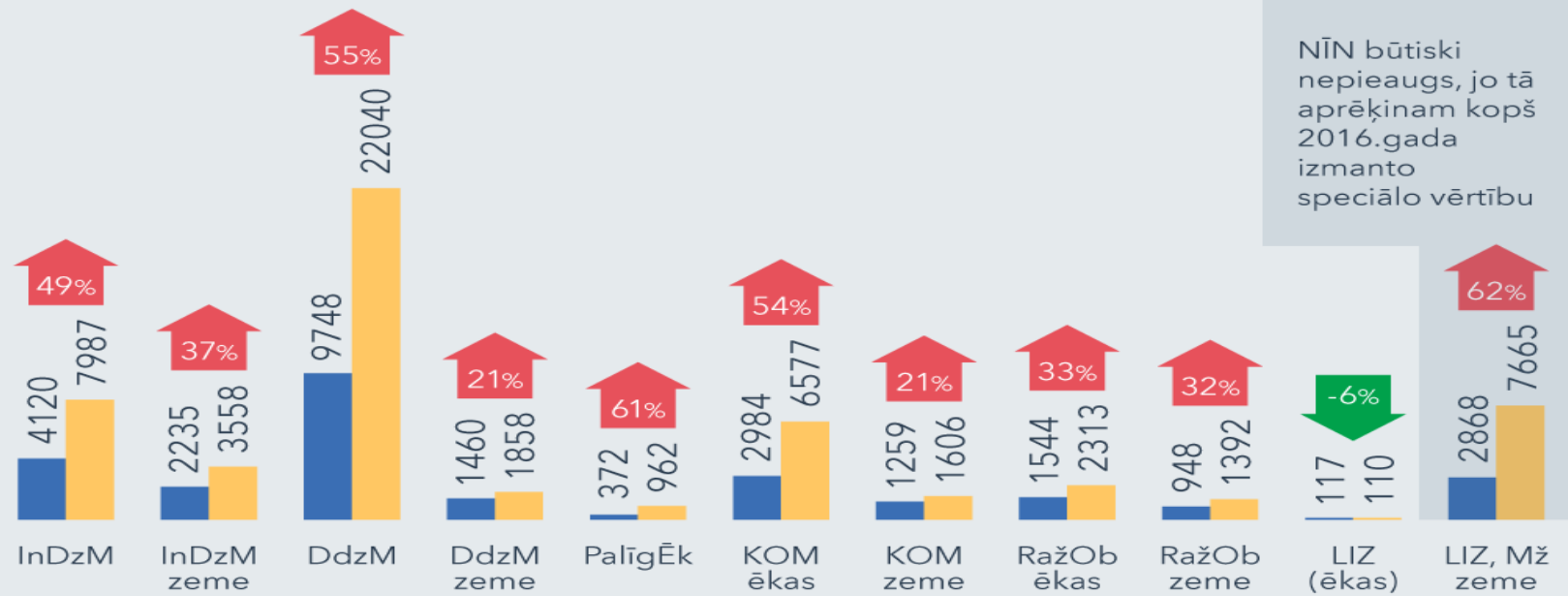
21.07.2020 ?

Tieslietu ministrija

ĒKU UN ZEMES KV KOPSUMMAS, milj. EUR*

*spēkā esošās salīdzinājumā ar 2022.g.

Avots: Valsts zemes dienests

Spēkā esošā ■
Prognozētā uz 2022. ■

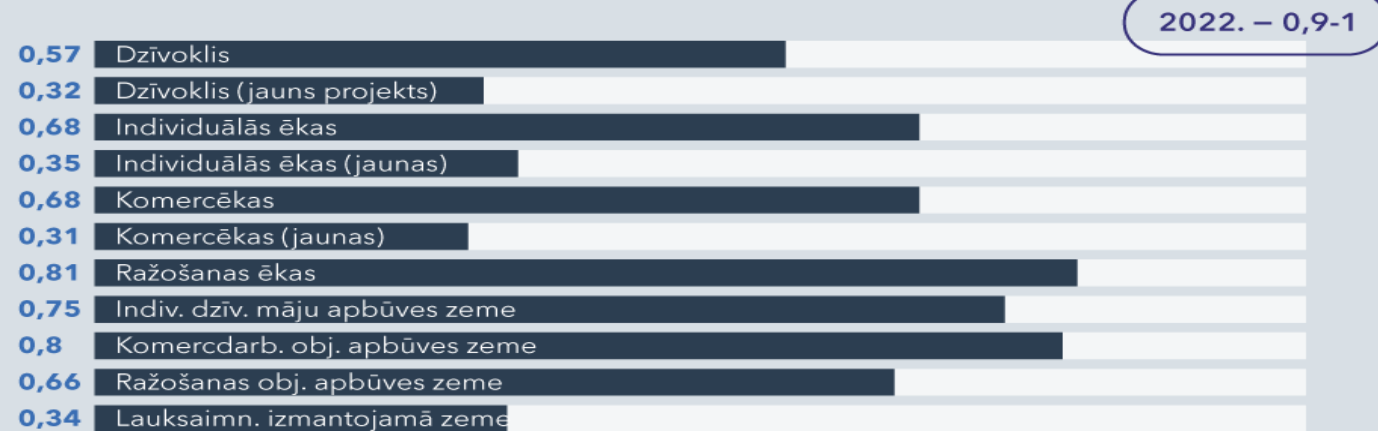
Tieslietu ministrija

IEMESLI KV PIEAUGUMAM 2022.GADĀ

- **Pieaugušas NĪ tirgus cenas** kopš 2013.gada, kas ir atskaites periods spēkā esošai vērtību bāzei.
- **Pilnveidota metodika**, lai varētu novērtēt atbilstoši tirgum arī jaunās – pēc 2000.gada būvētās ēkas.
- Spēkā esošās **KV jaunām ēkām** (piemēram, pēc 2000.gada būvētiem lielveikaliem) **atpalika no NĪ tirgus vairāk** nekā pārējām ēkām.

VIDĒJĀ ATBILSTĪBA NEAPBŪVĒTAI ZEMEI UN NEKUSTAMAJAM ĪPAŠUMAM ŠOBRĪD

Spēkā esošo KV vidējā atbilstība tirgum ■

Avots: Valsts zemes dienests

Tieslietu ministrija

NĪN pārskatīšana jāveic divos posmos

01.

**GARANTĒJAM IEDZĪVOTĀJU
TIESĪBAS UZ PRIMĀRAJEM
MĀJOKĻIEM**

TIEK APSTIPRINĀTI GROZĪJUMI
ATTIECĪBĀ UZ NEAPLIEKAMO
MINIMUMU PRIMĀRAJAM MĀJOKLIM

02.

**TIEK PĀRSKATĪTAS NĪN
LIKMES CITIEM SEGMENTIEM**

FM SADARBĪBĀ AR TM PĀRSKATA
LIKMES CITOS SEGMENTOS
(PIEMĒRAM, KOMERCTELPAS) AR
MĒRĶI NEPIEĻAUT NESAMĒRĪGU
PIEAUGUMU

Tieslietu ministrija

NEAPLIEKAMĀIS MINIMUMS PRIMĀRAJAM MĀJOKLIM

**PRIMĀRAJAM
MĀJOKLIM:**

**NEAPLIEKAMĀIS MINIMUMS 100 000
EUR**

**ZEMEI ZEM
PRIMĀRĀ MĀJOKĻA:**

**NĪN rēķina no speciālās vērtības
(1/5 daļa no kadastrālās vērtības)**

Tieslietu ministrija

PIEMĒRI

PRIMĀRAJAM MĀJOKLIM:

1) Mājokļa KV ir 50 000 EUR, **NĪN ir 0 EUR**

2) Mājokļa KV ir 150 000 EUR = NĪN
aprēķina no 50 000 EUR:

$$(150\ 000 - 100\ 000) * 0,002 = \mathbf{100\ EUR}$$

ZEMEI ZEM PRIMĀRĀ MĀJOKĻA:

■ Zemes KV ir 30 000 EUR:

$$(30\ 000 * 0,2) * 0,015 = 90\ EUR$$

Tieslietu ministrija

IETEKME UZ PAŠVALDĪBU BUDŽETIEM (PIEMĒRI)

Gulbenes novads 2018

Ieņēmumu avots	EUR	Īpatsvars
Kopējie nodokļu ieņēmumi	11 910 791	100%
Ieņēmumi no NĪN	1 178 160	9,9%
Ieņēmumi no NĪN primārā mājokļa sadaļā	173 996	1,5%

Ādažu novads 2018

Ieņēmumu avots	EUR	Īpatsvars
Kopējie nodokļu ieņēmumi	12 025 301	100%
Ieņēmumi no NĪN	1 443 528	12%
Ieņēmumi no NĪN primārā mājokļa sadaļā	1 013 436	8,4%

5,2% no kopējiem pašvaldības ieņēmumiem (t.sk. nodokļu) 2018.gadā.

Talsu novads 2018

Ieņēmumu avots	EUR	Īpatsvars
Kopējie nodokļu ieņēmumi	17 133 015	100%
Ieņēmumi no NĪN	1 739 766	10,2%
Ieņēmumi no NĪN primārā mājokļa sadaļā	340 198	1,8%

Liepāja 2018

Ieņēmumu avots	EUR	Īpatsvars
Kopējie nodokļu ieņēmumi	44 307 196	100%
Ieņēmumi no NĪN	4 455 972	10,06%
Ieņēmumi no NĪN primārā mājokļa sadaļā	1 368 009	3,1%

Tieslietu ministrija

PAŠVALDĪBU KOPĒJIE IEŅĒMUMI NO NĪN, milj. EUR

Pieaugums pamatā tāpēc, ka šobrīd komercēku, kas būvētas pēc 2000.gada (piemēram, lielveikali) KV vidējā atbilstība pret tirgus vērtību ir 31 %

	2018.		2022. (TM prognoze**)			
			Pie esošās kārtības, bez reformas!		TM piedāvājums	
Par mājokļiem	34,8	17%	82,3	23%	23,0	9%
Par ēkām	63,1	30%	133,0	37%	133,0	53%
Par zemi zem mājokļiem	45,7	22%	65,3	18%	13,1	5%
Par zemi (nesk. zemi zem mājokļiem)	63,8	31%	83,2	23%	83,2	33%
Kopā	207,3*	100%	363,8	100%	252,2	100%

Piemēram, Gulbenes nov. NĪN ieņēmumi no mājokļiem (t.sk. zeme zem tiem) 2018.gadā bija 1,5% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem, Ādažu nov. 8,4% (5,2% no kopējiem ieņēmumiem).

Pieaugums dod iespēju pārskatīt arī likmes komercēkām un ražošanas objektiem.

28 pašvaldībām ieņēmumi pieaugs, 14 pašvaldībām (pamatā Pierīgas novadi+Ventspils, Liepāja un Jelgava) var samazināties, salīdzinot ar 2018.

* faktiskie ieņēmumi, neskaitot parādus par iepriekšējiem gadiem.

** prognoze balstās projektētajās KV un datos, kas iesniegti Finanšu ministrijai

Avots: Finanšu ministrija, Valsts zemes dienests, Tieslietu ministrija

Tieslietu ministrija

NĪN IEŅĒMUMI PRET IKP 2018.g.:
Latvijā 0.7%, Igaunijā 0,2%, Lietuvā 0,3%.

BEZ NĪN REFORMAS 2022.gadā - **1,1%***

PĒC NĪN REFORMAS ATBILSTOŠI TM
PIEDĀVĀJUMAM - 2022.gadā
Latvijā >0,79% no IKP*

**saskaņā ar FM 18.06.20 prognozēm par IKP izaugsmi*

Tieslietu ministrija

IEGUVUMI

Pārlicība par nākotni

Stiprina tiesības uz mājokli

Stimulēs mājokļu tirgu, t.sk. privātmāju un īres namu būvniecību

Pieaug nodokļu ieņēmumi no īres dzīvokļiem

Tieslietu ministrija

TIESĪBAS UZ MĀJOKLI IR FUNDAMENTĀLA PAMATTIESĪBA

Tieslietu ministrija

UZ TO AICINĀM JAU VAIRĀK KĀ GADU

25.07.2019 NPPAK pirmo reizi iepazīstinām ar likumprojektiem, t.sk. aprēķiniem

14.01.2020 nodoti sabiedriskajai apspriešanai

05.03.2020 izsludināti VSS

09.06.2020 saskaņošanas sanāksme

21.07.2020 ?